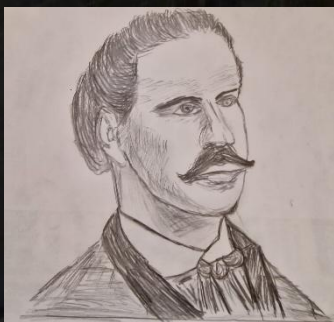

Arina Avram

Și frumoșii plâng

***PIESĂ ÎN 3 ACTE -DEDICATĂ SCRITORULUI
ALEXANDRU ODOBESCU,
CU OCAZIA ÎMPLINIRII A 130 DE ANI DE LA
MOARTEA SA***

Și frumoșii plâng

(Piesă în 3 acte -dedicată scriitorului Alexandru Odobescu, cu ocazia împlinirii a 130 de ani de la moartea sa)

PERSONAJELE

Damian Năstăsescu, director de teatru, actor și Alexandru Odobescu, scriitorul

Liana Năstăsescu, actriță, soția lui Damian și Șașa Odobescu, soția lui Alexandru Odobescu

Anais Lupan, tânără actriță și Ortensia Keminger Racoviță

Vic Năstăsescu, fiul Liane și al lui Damian Năstăsescu, un tânăr IT-ist de 33 de ani

Anatol, un interlop musculos, șofer ocazional de ride-sharing pentru racolarea victimelor

Costache Cornescu, prietenul lui Alexandru Odobescu, la acea vreme un bărbat de 50 de ani, boier pasionat de vânătoare

Ioana Odobescu, alintată Nini, fiica lui Alexandru Odobescu

Zaharia Negănescu, negustor, căpitan în garda civică, și Nae Afirmeanu, epistat, doi cetățeni din epoca lui Alexandru Odobescu, înfocați admiratori ai lui I L Caragiale

ACTUL I

Acțiunea începe în fața cortinei pe care este proiectată imaginea din culise, de la intrarea în scenă. În spatele cortinei totul este pregătit pentru repetiția generală a unei piese de teatru: un salon boieresc din anul 1870: masă lungă, candelabre de argint cu lumânări, scaune din piele, draperii groase, tablouri de epocă.

Scena I

Intră în scenă, în fața cortinei, Damian Năstăsescu, un bărbat între două vârste, frumos, în costumație de an 1870 și machiat astfel încât să pară cât mai tânăr. Apoi apare Liana Năstăsescu, o femeie frumoasă costumată și ea după moda anului 1870 și machiată să arate cât mai tânără.

Damian (*deprimat și totuși vorbind cu înflăcărare*): E prea multă singurătate, totul doare. Chiar și atunci când ne înconjoară multă lume, ne simțim singuri, îndurerați. Avem, fiecare, o viață secretă, tristă, și una la vedere, cosmetizată, tihnită și pizmută. Știm totul, dar nu știm nimic. Ne luptăm toată viața să dobândim, să ne ridicăm, să durăm liniște și furtunile vin tocmai când seninul pare mai trainic. Așa am pățit eu, aici, cu fata asta și nu înțeleg de ce... E ca o ființă răpitoare, întâlnită în cale, după care întorci capul și o uiți, dar de la mine din suflet nu se dă pierdută. Dacă încerc să o alung din gând, comparând-o cu alte frumuseți, o râvnesc și mai mult... deși știu bine că, atunci când iubești prea mult o ființă, nu ai nicio șansă să o ai. Niciodată nu am crezut în fenomenul Lolita, de aceea sunt pedepsit... Tot ce vrem să contrazicem ne contrazice cu răzbunare! Femeile au puteri ascunse, pe care nu le-au putut înfrânge nici cei mai puternici bărbați în istorie. Altfel nu s-ar fi declanșat războiul troian pentru Elena, soția lui Menelau, regele Spartei. Iluștrii romani Iulius Cezar și Marc Antoniu nu ar fi făcut atâtea sacrificii pentru Cleopatra, regina egipteană... De ce nu se dezvoltă mai repede inteligența artificială?! Mi-aș fi făcut un robot cu chipul lui Anaïs... și gata... Nu, nu... un chip fără suflet este ca orice obiect frumos. N-ai cum să înlocuiești o ființă cu un obiect, oricât ar fi de splendid! De aceea nu mă tem de inteligența artificială nici pentru teatru. Actorii neînsuflețiți nu vor aduce niciodată publicul în sală. Este nevoie de vraja pe care o produce energia umană pe scenă, de aceea oamenii se simt înfinit mai fericiți la un spectacol viu decât la unul înregistrat, vizionat pe ecrane. Vocea adevărată transmite o energie care conectează spectatorii, îi umple de bucurie și împlinire a simțirii, cu impact pozitiv asupra sănătății mintale și fizice. În sală, corpul lor eliberează oxitocină, care dă vitalitate, și dopamină, ce dă euforie... (*își duce mâinile la cap*) Dar cu mine cum rămâne? Cum să las o soție care nu mi-a greșit niciodată? În spatele oamenilor de succes au stat totdeauna astfel de femei devotate: Sofia Tolstaya a fost stânca scriitorului Lev Tolstoi, Clara Schumann a fost mâna dreaptă a compozitorului Robert Schumann... Și totuși nu pot trăi fără fata asta... Este ca și cum poți muri dacă extirpi o tumoră benignă din corp și în locul ei rămâne un țesut care sângerează până îți golește viața, dar, dacă o păstrezi, te chinuie, continuând să exiști încă mult... Am scris o piesă de teatru despre Alexandru Odobescu, un mare cărturar, în cel mai larg sens al cuvântului, un om de cultură care a suferit la fel ca mine. Astfel, sper să se lămurească lucrurile: Liana, nevasta mea, să înțeleagă cum să mă elibereze, iar fata pe care o iubesc, Anaïs, să mă accepte. Le-am distribuit în roluri similare din viața acestui scriitor din veacul al XIX-lea, ca să priceapă totul. ”Coincidența este felul lui Dumnezeu de a rămâne anonim”, spunea Einstein. Nu e sigur că vor înțelege, însă măcar încerc.

Liana (*intră în scenă, smerită*): Damian, tu ești singur aici? Mai e puțin și trebuie să începem repetiția la piesa ta. Ce e cu ceilalți?

Damian (*face un semn de dezamăgire cu mâna*): La mulți români, lipsa de punctualitate nu e o noutate. E o obișnuință și ca orice obișnuință nu se poate schimba, dovadă că multe proverbe o spun: ”Lupul își schimbă părul, dar năravul ba”, ”Obișnuința e al șaselea simț, care le domină pe toate”. Până și africanii zic: ”Leopardul nu-și schimbă petele”...

Liana: Vin ei, sunt colegi buni.

Damian (*aparte*): Mă înnebunește femeia asta cu bunătatea ei. (*Tare*): Liana, fii și tu mai exigentă! Într-o zi ai să pierzi tot.

Liana: Damiane, eu numai la tine mă gândesc...

Damian (*aparte*): Ea moare după mine, eu mor după alta și aia cine știe după cine moare, murim toți, ca idioții, în loc să ne înțelegem. (*Tare*): Crezi că merit?

Liana: Tu meriți totul, fac numai ce vrei tu.

Damian: Merit pe dracu! (*aparte*): Femeia asta mă plictisește... Și cum am alergat după ea, când nu mă voia...

Liana: De ce facem repetiție generală numai la actul I? Nu s-a mai întâmplat...

Damian: Așa e, dar încă nu le-am șlefuit pe celelalte. Vreau să le fac cât mai convingătoare.

Liana: Mai convingătoare?!

Damian (*încurcat*): Nu mai pune întrebări! Știi că nu-mi place să dau socoteală.

Liana: Nu te supăra, Damiane, totdeauna e bine ce faci tu. E foarte bine, da!

Damian (*exasperat, aparte*): Mai spune femeie și nu! (*tare*): Tu cred că nu mă cunoști cu adevărat, după o căsnicie de atâția ani...

Scena II

Întră în scenă Anais Lupan, în haine ultramoderne, de an 2025, tânără de o frumusețe exotică, cu fustă foarte scurtă și decolteu exagerat, care îi scoate sânii la iveală din plin. Damian Năstăsescu, Liana Năstăsescu.

Anais: (*intră în scenă, provocatoare, legănându-și șoldurile*): Are perfectă dreptate, nu cunoști cu adevărat un om nici după o viață întreagă. Ia o mașină necunoscută, parchează-o pe locul lui și ai să vezi cine e (*râde și se uită când la unul, când la celălalt*).

Damian: Ce e cu tine aici? Tu apari doar în actul III, pe care încă nu l-am terminat de scris. Și ce umbli așa, dezbrăcată?

Anais: Nu dau socoteală nimănui cum mă îmbrac. Ce-mi pasă că ești directorul teatrului și autorul piesei?! Dacă nu-ți convine, dă-mă afară!

Liana (*împăciuitoare*): Are dreptate, Damiane, ce ai cu ea? E tânără, sexy, face ce vrea. În tinerețe și noi ne purtam după modă.

Damian (*sorbind-o din ochi pe Anais, sfâșiat de gelozie*): Mă tem să nu încerce cineva să o violeze. Vezi, femeile dau vina numai pe bărbați, dar și ele caută să-i înnebunească.

Liana: Nu, să nu mai spui niciodată așa ceva. Bărbații nu au nicio scuză pentru abuzuri.

Damian (*aparte*): Uite că zice ”nu” exact când nu trebuie. (*tare, către Anais*): Cine ți-a trimis aseară flori? Plasatoarea ți le-a adus pe scenă și mi-a spus că au venit printr-un curier?

Anais (*prefăcându-se indiferentă*): Un admirator pe care nu-l știu și nici nu mă interesează să-l știu.

Damian (*explodează, Liana ridică din umeri*): M-am săturat de minciunile tale!

Anais: De-aia nu mai pot eu. Stai liniștit, am să născocesc altele...

(*se aude o voce de după cortină*): Domnule director, suntem cu toții în scenă. Am intrat prin spate, ca să nu vă deranjăm. Începem repetiția?

Damian (*răspunde cu amărăciune și iese prin partea unde este proiectată intrarea în scenă dinspre culise, urmat de Liana*): Începem!

Anais iese prin partea opusă din scenă.

Scena III

Cortina se ridică.

Damian, în rolul lui Alexandru Odobescu, Costache Cornescu, stau așezați la masă în salonul boieresc. Își sorb împreună ceaiul, după prânz.

Alexandru Odobescu (*trist și în același timp entuziast*): Îmi pare rău de mititica de Sașa. Iar o las singură cu Nini, dar abia aștept să plecăm. E o soție devotată, iar fetița noastră de cinci anișori e marea mea dragoste. Mereu întreabă de mine, când sunt plecat. Bucuria de a o vedea jucându-se cu Capișoana, căteaua noastră care a fătat recent o grămadă de pui, răscumpără lungile ore de tăcere ale zilei. Am colindat mult, am văzut multe și am pățit îndestule... fiind totdeauna ocupat ziua și prea ostenit seara.

Costache Cornescu: Ai o soție minunată, care te adoră. Ți înțelege pasiunile și te sprijină. Nu s-a împotrivit plecării noastre la Constantinopole, în Grecia și la Athos, peste câteva zile. Am auzit că ai iubit-o mult pe Ninetta Bărcănescu, fiica agăi Scarlat Bărcănescu și a Elenei, născută Caragea. A fost un amor fără speranță și bine că ți-ai dat seama la timp. Orice dragoste pierdută înseamnă o iubire mai de preț la orizont. Sașa e atât de frumoasă și bună!

Alexandru Odobescu: A trecut și asta, cum trec toate pe lume, și bune și rele.

Costache Cornescu: Ai fost mereu bătaios, Alexandre. Încă de la vârsta de 14 ani, nu ai ezitat să-i arăți tatălui tău că greșește, deși era mare polcovnic, colonelul Ioan Odobescu, unul dintre organizatorul oștirii române, acum 40 de ani. Știe toată lumea că te-ai opus să aresteze guvernul provizoriu în timpul revoluției de la 1848... L-a arestat pe Ion Heliade Rădulescu și pe tovarășii săi.

Alexandru Odobescu: Cât m-am bucurat că a venit viteaza Ana Ipătescu cu mult norod și i-a eliberat pe revoluționari. Eu am avut-o ca guvernantă pe Maria Rosetti, pe englezoaica Mary Grant, după numele de fată. Ea a jucat un rol activ în revoluție.

Costache Cornescu: Am auzit. Cum a ajuns femeia asta eroină în Țara Românească?

Alexandru Odobescu: S-a născut în Scoția, soră cu Effingham Grant, secretar al consulatului britanic la București. Deși e fată de armator, și-a urmat aici fratele și a fost angajată de tata ca guvernantă. L-a întâlnit pe Constantin Alexandru Rosetti, unul din conducătorii revoluției, de care s-a îndrăgostit. S-au căsătorit și ea a dat dovadă de un curaj ieșit din comun. Este prima femeie ziaristă de la noi. Deghizată în țărancă, a pornit cu fetița în brațe să-și salveze bărbatul. Pictorul Daniel Rosenthal a folosit-o drept muză pentru a înfățișa ”România Revoluționară”, într-un tablou. Fratele ei, Effingham, avea doar 16 ani, când a venit la București. El a intermediat corespondența între revoluționarii pașoptiști exilați și cei din țară. Misiune grea, în condițiile cenzurii impuse de ruși și de turci. Doi ani mai târziu s-a înșurat cu Zoe Racoviță, nepoata Zincăi și a lui Dinicu Golescu. Podul Grant îi poartă numele...

Scena IV

Întră Liana, în rolul Sașei Odobescu, și se așază la masă lângă Damian, în rolul lui Alexandru Odobescu, Costache Cornescu.

Sașa Odobescu: Alexandre, Nini nu se simte bine. Nu știu ce să mai fac.

Costache Cornescu: Ce are copila?

Sașa Odobescu: Are rujeolă. Este epidemie. Mulți copii sunt chinuți de boala asta de la un timp.

Alexandru Odobescu: În copilăria mea nu am avut asemenea suferințe. Mama era fiica doctorului Constantin Caracaș, care a fondat Spitalul Filantropia. Se îngrijea de sănătatea familiei. Eu am fost al doilea copil la părinți...

Sașa Odobescu: Și preferatul mamei Catinca...

Alexandru Odobescu: Am început studiile acasă, cu institutorul Barzotescu. Nu am fost în colectivitate. Îmi plăcea la moșie, la Grădiștea-din-Vale. După obișnuita baie de șase ceasuri, ucideam vrăbii, puneam să le frigă și le mâncam cu poftă. Pușca e și acum o distracție foarte bună pentru mine, îmi place să merg la vânat. Chiar și când soarele se ascunde și oprește verdeța de a zâmbi.

Sașa Odobescu: Îți place vânătoarea, dar și studiul. Alexandru a fost elev la Școala Domnească Sfântul Sava și la Colegiul francez al lui Monty, unde și-a arătat prima oară talentul literar. La numai 14 ani a scris o piesă de teatru despre Mihai Viteazul. Mama soacră l-a dus apoi la Paris, pentru studii. A fost elevul lui Alfred Dumesnil, ginerele faimosului Jules Michelet, la care a locuit... A scris poezii, o splendidă poemă, ”Oda României”. A tradus treisprezece poezii ale lui Horațiu, primul cânt al ”Iliadei”, primul cânt al ”Odiseei” și primul cânt al ”Georgicelor” lui Virgiliu.

Costache Cornescu (*privindu-l cu uimire pe Alexandru Odobescu*): Ce ai studiat la Paris?

Alexandru Odobescu: M-am înscris la Facultatea de Litere de la Sorbona. Însă m-am dedicat mai mult studiilor istorice și arheologice.

Sașa Odobescu: La Paris s-a întâlnit cu revoluționarii exilați, cu Vasile Alecsandri, Cezar Bolliac, Alecu Russo, Nicolae Bălcescu.

Costache Cornescu: Nu ți-a fost teamă că îl vei supăra pe tatăl dumitale?

Alexandru Odobescu: A sosit timpul ca să ne câștigăm independența. Cum să nu mă alătur lor, dacă de atunci luptau pentru asta, pentru drepturi cetățenești, pentru autonomia statului?!

Costache Cornescu: Sincer te admir. Deși ești fiu de mare boier și te-ai bucurat de funcții mari, ai rămas același boier care luptă pentru dreptate. Ai fost șef de masă la Postelnicie, procuror la secția de apel, ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice, dar nu ai dat înapoi să te revolți împotriva boierilor răi, cum ai făcut în scrierile tale, mai ales în nuvelele "Mihnea-Vodă cel Rău" și "Doamna Chiajna". Este de necrezut, fiindcă de obicei șoimii sătui nu pot fi făcuți să zboare în folosul nimănui.

Alexandru Odobescu: Cei răi sunt lași. Nu poți să fii de partea lor. Poftele omului n-au hotar. Având mult, ca și când nu ar avea nimic le pare. Oricât le dă Dumnezeu nu se satură. Și așa lăcomind al altuia, ajung să piardă și al lor. Sărăcia nu e nici vină, nici rușine, când faptele săracului sunt bune, dar rușinea și vina mare e a aceluia care are mult și nu face nimic bun și temeinic.

Scena V

Aceiași din scena anterioară. La final, o voce din culise.

Sașa Odobescu (înfocată): Bunătatea dumitale e nemărginită ca nisipul mării!

Alexandru Odobescu: Nu e chiar așa. Mereu am fost criticat ca risipitor. După lunga noastră călătorie de nuntă la Paris și Berlin am fost pus la zid pentru cumpărăturile nesăbuite. Și într-adevăr am cheltuit bani în neștire pe bijuterii, toalete, porțelanuri și mobile. Îmi place luxul și sunt cheltuitor. Mă complac în mijlocul acestei vieți de lenevie și de nimicuri...

Sașa Odobescu (pătimașă): Nu-i adevărat. Studiezi atât de mult, ești neîntrecut în istorie, arheologie... un adevărat savant. Ai descoperit Tezaurul de la Pietroasa. Ai scris o enormă lucrare despre asta. Ai condus strălucitor delegația română la expoziția universală de la Paris, acum trei ani. România a fost reprezentată în cele mai bune condițiuni, ca stat independent și suveran. Toată lumea a fost uluită de tezaur, pe care apoi l-ai dus și la Londra, spre uimirea specialiștilor. Avem probleme cu banii, datorii, dar de vină sunt arendașii escroci care nu administrează bine moșiile noastre.

Alexandru Odobescu: Am trecut printr-o criză financiară, dar nu mă las. Orice ființă pe lume trăiește și se dezvoltă numai și numai fiindcă a biruit în această lume, adică a fost vânător și nu vânat.

O voce de femeie din culise (tipă, și în cele din urmă ajunge să urle): Coniță, veniți în fugă. Fetiței îi e tare rău. Zice că moare. Se prăpădeșteeeeeeeee.....

Alexandru Odobescu aleargă spre camera fetei, ieșind printr-o ușă din fundul scenei.
Costache Cornescu rămâne ținut la masă și își pune mâinile în cap.
Se trage cortina.

Scena VI

Apare din nou proiecția unui spațiu din culise pe cortină. Intră spășit Damian Năstăsescu, costumat ca Alexandru Odobescu, dar de data asta își joacă propriul rol.

Damian: Copiii contează. Doar de fiul meu mă tem. Mă înspăimânt că nu mă va ierta dacă o părăsesc pe mama lui pentru Anaïs. La vârsta lui, de 33 de ani, nu va putea înțelege o astfel de rățacire a tatălui. Nu mi-ar ierta rușinea pe care aș aduce-o familiei. Nimeni nu înțelege că trăim pentru noi înșine, nu pentru alții, că este mai important să ne facem pe noi fericiți, chiar și în greșeală, decât să-i facem pe alții fericiți, pentru că ne pedepsim. Este adevărat, Anaïs este mai

potrivită pentru al meu fecior decât pentru mine. Însă nu am și eu dreptul să-mi împlinesc o mare dorință, înainte de a muri?! Sacrificiile ne fac mai fericiți decât visele împlinite?! Sunt convins că mă așteaptă un mare scandal, dar nu mă pot opri. Copiii sunt cele mai minunate flori ale vieții, ne înfrumusețează existența, dar sunt și amarul cel mai amar, mai ales când se îmbolnăvesc. Și Alexandru Odobescu, cel mai frumos scriitor român, a plâns pentru fiica lui, Ioana.

Damian Năstăsescu iese din scenă și proiecția de pe cortină se stinge.

ACTUL II

Scena I

Damian Năstăsescu intră în scenă în fața cortinei pe care din nou apare proiecția ieșirii din culise. Este costumat pentru rolul lui Alexandru Odobescu matur, cu părul grizonat, fără machiaj de întinerire.

Damian (*foarte supărat și îngândurat*): Am ajuns la actul al doilea. Colegii trebuie să apară, i-am avertizat să nu mai întârzie. Vreau să meargă strună din nou repetiția generală, ca și la primul act. Toate ar merge bine, Liana este la fel de supusă, la fel de înțelegătoare... Fiul nostru, Vic, e un geniu IT, cu leafă mare, muncitor, serios... Și atunci eu de ce nu-mi pot găsi liniștea? Sunt directorul unui teatru de prestigiu, actor cunoscut, am familie frumoasă, casă de invidiat, agoniseală satisfăcătoare... De ce simplu, când se poate complicat?! Asta e deviza noastră, a tuturor oamenilor. Prea mult bine ne plictisește! Orice am avea, fie și extrem de prețios, nu prețuim, și ceea ce nu avem, chiar dacă nu are valoare, râvnim. (*enervat*) De ce nu pot să-mi stăpânesc gândurile? De unde obsesia asta pentru Anaïs?! E prea tânără pentru mine... Are tot ceea ce o ființă meritorie nu ar trebui să aibă și din tot ceea ce ar trebui să aibă o ființă meritorie chiar nu are nimic... Dar nu pot trăi fără ea, deși sunt însurat, am o căsnicie bună de atâția ani! Sunt în stare de orice nebunie numai să o am, iar tipul bogat care îi tot trimite flori este piedica... altfel ar ceda. Imposibil să nu cedeze. Oricine are un preț. Și pentru ea sunt gata să dau oricât de mult, dar bogătanul misterios mă întrece... Trebuie să fac ceva ca să-l elimin. Ieri, când mi s-a defectat mașina, am apelat la un șofer de la o companie de ride-sharing care s-a oferit să mă ajute.

Scena II

Anatol (*intră în scenă vijelios*), un tip de circa 35 de ani, cu aspect de șmecher, tipic pentru sfârșitul primului sfert al secolului XXI. Damian Năstăsescu îl întâmpină cu bucurie.

Damian: Vorbeam de lup și lupul la ușă. Bine că ai venit la timp, meștere! Să-mi spui ce ai aflat, ce pui la cale. (*aparte*;) El e șoferul care se ocupă cu orice ticăloșie pentru bani.

Anatol (*fioros*): Bătrâne, pentru 20 de miare, e greu să mă descotorosesc de individ. Am nevoie de mai mulți euroi. Nu-ți dai seama că trebuie să mituiesc o sumedenie de oameni ca să aflu cine e, mai întâi. Apoi trebuie să plătesc niște experți, să vedem cum îl falimentăm, că precis e om de afaceri... În ziua de azi, numai cei care învârt negoțuri necinstite se umflă de bani. Nu va fi greu să-l înfund, dar trebuie să-mi dai încă pe atât, dacă vrei să ne iasă ”dilul”...

Damian (*exasperat*): Îți mai dau, îți mai dau, dar să văd și eu un mic rezultat măcar.

Anatol (*tot mai nervos*): Bătrâne, dacă nu dai, n-ai! Și apoi te află lumea întreagă... Că ești om cunoscut, faimos... Dacă suflu o vorbă...

Damian (*speriat, aparte:*) Cine m-a pus să mă încurc cu un interlop?! Te pomenești că mă va amenința mereu pentru a estorca tot mai mulți bani. (*tare:*) Gata, nu mai am nevoie de serviciile tale. A fost doar o glumă...

Scena III

Aceiași, în scenă apare Anais, pe neașteptate. Este îmbrăcată șic după moda anului 2025, cu fustă scurtă și sâinii la vedere.

Damian (*panicat, spre tânăra nou intrată:*) Ce e cu tine aici? Nu știi că intri în actul al III-lea, pe care încă nu l-am terminat de scris?

Anatol (*cu ochii ținută la Anais, sorbind-o din privire, aparte:*) Ea o fi duduia cu pricina. Să moară mama, are gusturi fine moșul! (*tare, făcând cu ochiul:*) Nea Damiane, e marfă... Merită... Dacă nu vrei, mă cărăbănesc și gata, am rupt ”dilul”!

Damian (*iși iese din minți, în șoaptă către Anatol:*) Taci dracu din gură! Îți dau cât vrei. Vino peste două ore...

Anais (*iși încruntă sprâncenele și scrutează fețele celor doi, pe rând, apoi strigă în gura mare:*) Ce puneți la cale? Ce se întâmplă aici?

Damian (*se împlânzește brusc și plin de gelozie pentru privirea fixă a lui Anatol asupra lui Anais, i se adresează ispititor:*) Da, prietene, vorbim peste două ore, am nevoie de un figurant pe scenă, un tip ca tine...

Anatol (*i se adresează cu subînțeles, fără să-și ia privirea de la tânăra actriță sexy:*) S-a înțeles, boss. Vin mai târziu!

Damian: Bravo, tinere! Du-te să te odihnești, poate ești obosit...

Anatol (*vesel și tot cu ochii la Anais:*) Normal că sunt obosit. Ce e ușor să faci probleme altora?!

Scena IV

Anatol iese din scenă, plin de vervă. Damian Năstăsescu și Anais rămân neclintiți unul în fața celuilalt.

Anais: Ce a vrut să spună dubiosul? În ce piesă nouă vrei să-l folosești? Văd că pe mine mă ții mereu pe tușă. De ce să nu apar decât în actul III?

Damian: Chiar dacă apari doar în actul final, trebuie să te bucuri că ai un rol cheie. Așteaptă! Răbdarea e arma învingătorului. Anais, îmi pare atât de rău că nu înțelegi cât de mult însemni pentru mine.

Anais (*izbucnește furioasă, dar în același timp mieroasă, fatală:*) Ce vrei să înțeleg, când văd că nu mă distribui în roluri care să mă facă celebră. Nu înțelegi că faima e totul pentru mine? Iubit am, iubit cu bani, care mă răsfăță cu tot ce îmi doresc.

Damian (*disperat, din cauza geloziei*): Vezi că recunoști? Vezi?! E tipul care îți trimite mereu flori, la scenă. Un laș care nu are curajul să vină personal... Nu-i place teatrul? E un afacerist incult, ca mai toți miliardarii de carton?

Anais: Ce te interesează? Dacă nu mă faci celebră, pentru mine nu exiști. Nu înțeleg de ce vrei cu tot dinadinsul să joc în piesa asta, abia în actul III. Ca de obicei, îmi păstrezi doar roluri de nimic, ca să mă faci să-ți cedez și să ajung, în cele din urmă, în pielea unui personaj care să mă scoată din anonim.

Damian (*implorând-o din priviri*): Frumoaso, înțelege că pentru mine e vital să joci acest rol din actul III...

Anais: Atunci chiar nu sunt interesată... Mă mai gândesc. Dacă nu voi avea chef să joc, te voi anunța chiar înainte cu o oră de premieră că am COVID. Așa le spun amicilor când mă anunță că vin să facă Revelionul la mine. Te învăț eu minte să te mai joci cu viața mea!

Damian (*întristat și marcat de o mare suferință*): De ce nu pleci de la teatru și gata? (aparte): Poate reușesc să te uit.

Anais (*râzând mefistofelic*): Nu suport ideea că vei fi fericit.

Scena V

Intră Liana Năstăsescu costumată pentru rolul Sașei Odobescu, matură, fără machiaj de întinerire, îmbrăcată elegant în negru cu guler alb. Aceiași dinainte în scenă.

Liana: Damiane, începem? Suntem deja după cortină.

Damian (*dezamăgit, îngrijorat*): Vin acum. Nu mai știu ce să mă fac cu Anais. E în stare să ne îngroape piesa...

Liana (*blândă și înțelegătoare, ca de obicei*): E tânără, frumoasă, are și ea ambițiile ei. Ar trebui s-o folosești mai bine. Și în alte piese! Dacă nu acum, când?

Anais (*o privește rușinată și în același timp admirativ pe Liana*): Pentru așa o femeie, mă înclin. Promit să nu fac nicio încurcătură la premieră.

Damian (*aparte*): Ce bună tactică! Trebuie să faci dușmanul să-ți simtă forța bunătații, dacă vrei să-l învingi... Omul are mereu de învățat și de la cine se așteaptă mai puțin.

Scena VI

Damian și Liana Năstăsescu ies din scenă prin partea dreaptă, Anais părăsește scena prin partea stângă. Cortina se ridică, lăsând la iveală salonul modest al unei case din Curtea de Argeș, situată pe strada Plopiș, o stradă mărginașă și râpoasă: masă rotundă, scaune și fotolii de epocă, tablouri vechi pe pereți. Acțiunea se petrece în anul 1892. În scenă se află Ioana (Nini) Odobescu, o tânără în rochie bleu cu dantele și volane negre. Intră apoi Liana Năstăsescu în rolul Sașei Odobescu.

Sașa Odobescu: Cum te simți astăzi, Nini. Mai ai ameteți? De când era să te pierdem, în copilărie, din cauza rujeolei, mă sperie orice suferință a ta. Dumnezeu te-a salvat, deși nu mai speram, și acum ești mare și frumoasă.

Ioana (Nini) Odobescu: Mă simt ceva mai bine, stai liniștită, mamă. Lumea zice că sunt frumoasă pentru că am avut doi părinți frumoși. Din păcate, acum trăiți mai mult despărțiți și durerea voastră mă doare. Și frumoșii plâng! Mi-au ajuns pe la ureche zvonuri că tatei i-au cam plăcut femeile. E adevărat?

Sașa Odobescu: Lumea e rea. Să nu asculți zvonurile! Tatăl tău e un om deștept, un geniu, un mare om de succes, iar succesul altuia doare. Oamenii nu te iartă dacă ieși în evidență, dacă strălucești.

Ioana (Nini) Odobescu: Ai dreptate. Orice ai face, lumea nu te iartă. Dacă ești bine, oamenii sunt deranjați că ți-e bine, dacă ți-e rău, se bucură. Gurile rele jubilează pentru că tata și tu ați avut mereu grave probleme cu banii, deși sunteți de neam ales. Am auzit numai prostii... Spune-mi și mie care este adevărul despre căsătoria voastră!

Sașa Odobescu (*oftând, visătoare*): Tatăl tău avea 24 de ani, când ne-am căsătorit. După câteva zile am plecat în voiaj de nuntă la Dresda, Berlin, Paris... A fost ca un vis care nu aș fi vrut să se sfârșească. Din 1865, ne-am mutat la Paris, unde te-ai născut tu... Alexandru voiaja mult. S-a plimbat prin Elveția, Italia, Danemarca, Rusia. Am făcut cheltuieli mari... I s-a dat un post modest de secretar de legatie, nepotrivit cu statutul și reputația lui. Am așteptat în zadar să obțină un post în diplomatie, conform cu ceea ce merita. A acceptat să fie doar secretar de legatie în Franța, ca să poată lucra liniștit la monografia asupra Tezaurului de la Pietroasa... Într-un fel, eram fericiți... serile jucam whist. După ce a murit mama lui Alexandru, bunica ta, care ne ajuta cum putea, împărțea și pensia cu noi, el s-a întors în țară, asaltat de creditori. A fost obligat să-și dea demisia din diplomatie. Eu am încercat să mai stau cu tine la Paris, sperând că îți găsești un soț. Dar nu a fost să fie. Alexandru m-a somat să ne întoarcem, fiindcă nu ne mai putea întreține...

Ioana (Nini) Odobescu: Cum așa? Tu de ce nu l-ai ajutat? Ai avut o moștenire generoasă. Nu am înțeles niciodată adevărul despre familia ta. Poți să-mi explici și mie exact originile noastre, pentru că m-am săturat de bârfe.

Sașa Odobescu: Of, e așa de greu să povestesc! Ei, bine, sunt fiica naturală a generalului rus Pavel Kisselef, guvernator al Principatelor Unite. Sunt unul dintre cei șase copii pe care el i-a avut cu Ruxandra Băleanu. Țarul nu le-a permis să se căsătorească, deși au trăit toată viața împreună, în Rusia și la Paris, unde tata a ajuns ambasador. El era deja însurat cu o anume Sofia Potocka, dependentă de jocul de cărți și bolnavă psihic. Țarul nu a acceptat să divorțeze de ea. Tata a iubit-o enorm pe mama, descendentă a unei familii princiere ruse, familia Bagration. Ea a fost măritată cu banul Manolache Băleanu. Însă l-a lăsat pentru a trăi cu bărbatul vieții sale. Numai patru dintre copiii lor am trăit, dar nu am putut primi ranguri princiere, fiindcă ei au rămas toată viața doar concubini. Când aveam vârsta de trei ani, eu am fost adoptată de un unchi al mamei, boierul Iacovache Prejbeanu, și de soția lui, Safta Drugănescu...

Ioana (Nini) Odobescu (*plictisită de povestire, nerăbdătoare*): Lasă amănuntele, le cunosc destul de bine de la lume. Am înțeles că ai avut totuși o frumoasă moștenire. De ce nu l-ai ajutat pe tata? Cu bani, mă refer. Că în rest știu că l-ai sprijinit neîncetat...

Sașa Odobescu (*enervată*): Dar l-am ajutat și cu bani! Nu ți-am spus ție niciodată, ca să nu ai parte de zbuciumul nostru. Am vândut moșiile și bunurile, ca să-i achit datoriile. Sunt gata de orice sacrificiu pentru el. Nu ai idee cât sufăr pentru că e înglodat în datorii... Îl ador și acum,

deși am acceptat să trăiesc aici, la Curtea de Argeș, împreună cu tine, de când te-ai căsătorit cu Theodor. E o casă umedă, în care plouă, reumatismul mă chinuie, dar ce să fac?! Îmi găsesc consolarea în fericirea ta, așa cum m-a sfătuit mama lui Alexandru. E bine să fim împreună, să rezistăm împreună! Unirea face forța și fericirea. Am făcut tot ce e omenește posibil ca să fie bine, dar nu am reușit. Suntem risipiți ca puii de potârniche... Singura mea speranță e Dumnezeu. Numai El poate să aranjeze totul cel mai bine. Dumnezeu nu abandonează pe nimeni după mari nenorociri.

(Se aud bătăi puternice, Ioana (Nini) iese din scenă, lăsând publicul să înțeleagă că merge să deschidă ușa de la intrare)

Scena VII

Intră în scenă Damian Năstăsescu în rolul lui Alexandru Odobescu, urmat de fiica acestuia Ioana (Nini) Odobescu. Liana Năstăsescu, în rolul Sașei Odobescu, înaintează entuziasmată spre noul venit și îl îmbrățișează.

Sașa Odobescu: Nu te așteptam, Alexandre! Ce surpriză minunată! Îmi era atât de dor de tine! Ce bine că ți-ai amintit că ai o soție devotată!

Alexandru Odobescu (*trist, încearcă să-i respingă îmbrățișarea*): Nu merit așteptarea voastră. Nu am nimic bun să vă spun. Nimic nu poate să răsară din nimic.

Sașa Odobescu: Nu vreau să te aud vorbind așa. Nu mai vreau să aud de rău. Necazurile mă lovesc din toate părțile. Trebuie să ținem capul sus și să ne facem datoria până la capăt.

Alexandru Odobescu (*și mai întristat, schimbă subiectul*): Ioana este dragostea mea. Tot ce e bun, mândru și frumos pe lume s-a născut din avânturi amoroase. Ea este rodul iubirii noastre.

Ioana (Nini) Odobescu (*îl îmbrățișează, uitându-se tandru la părinții ei*): Cuvintele frumoase au un ecou nesfârșit. Cât sunt de fericită pentru că am un tată erudit!

Alexandru Odobescu (*își îmbrățișează fiica, aproape plângând și își pleacă privirea în pământ, aparte:*): Ce mare e numele și ce mic e omul! (*tare:*) Dacă și alții ar simți așa dragoste pentru mine, cum simțiți voi, poate aș fi și eu mai bine. Aș vedea lumea cu ochi încântați, cum priveam perspectiva albastră a munților în numeroasele mele călătorii. Primul pas spre iubire este mila, însă nimeni nu are milă de mine în afară de voi. Scumpă Nini, privirile mele se răsfață cu drag când văd atâta farmec pe chipul tău! Te-aș ruga însă să mă lași puțin să vorbesc între patru ochi cu mama ta. Nu te supăra!

Ioana (Nini) Odobescu: Tăticule te sărut dulce! Mi-a fost atât de dor de tine...

Sașa Odobescu (*zâmbește trist*): Așa îi spuneai când erai copil și îl rugai să nu-ți aducă altă guvernantă, adăugând, negreșit, argumentul: ”că sunt cuminte”. Alexandre, nu înțeleg ce vrei să ții tănuț de Nini, care nu a ostenit să-mi zică mereu ca să-ți scriu să vii aici mai curând...

Ioana (Nini) iese spășită, fără să aștepte răspunsul tatălui, care pare negru de supărare.

Scena VIII

În scenă rămân Alexandru și Sașa Odobescu

Alexandru Odobescu: Îmbătrânesc urât, Sașa. S-au întetit accesele de gută. Am ajuns la disperare, din cauza bolii. Împrumut sume de bani și îmi injectez morfină... Sunt tare ostent de chinurile, antipirinele și alte spurcăciuni pe care le înghit. Sunt dependent de narcotice și viciul ți l-am transmis și ție.

Sașa Odobescu: Nu e vina ta... așa a fost să fie.

Alexandru Odobescu: Cum să nu fie? Te-am distrus, dar te-am și iubit, Sașa! Amintește-ți cum îți scriam când erai plecată în Rusia, la părinți: ”Nu de durere vreau să te aud gemând și să te simt contorsionată... Eu nu sunt morfina, ci ceva mult mai bun, care va servi la injecții și, pentru a le face, există gata pregătit un ac frumos și gros, care te va penetra, nu mai puțin ca morfina. El te așteaptă cu o mare nerăbdare”.

Sașa Odobescu: Da, e adevărat, sunt dependentă de narcotice. Și ce e mai rău este că apelez la Nini să-mi injecteze morfină. Însă nu mă mai gândesc la mine. Nu mai spune că m-ai distrus! Sunt mai mult îngrijorată de tine. Pe tine te văd atât de distrus! Ce e cu tine, Alexandre? Ce vrei să acunzi de Nini? Ce s-a întâmplat atât de grav?

Alexandru Odobescu (*aproape izbucnind în plâns*): Sunt antrenat cu forța cea mai irezistibilă, cea mai suveran dominantă, într-o afecțiune foarte puternică pe care nu am mai simțit-o niciodată. Iubesc o femeie cu toată ființa mea, cum nu am mai iubit! Nu pot să mai trăiesc fără ea. Dincolo de nestatornica zare nu mai văd nimic, dacă nu o am. Stelele de pe cer se uită la mine cum nu mai pot să dorm, din cauza amorului târziu. De dorul ei, cerul se încinge de o vâlvoare roșiatică, în ochii mei, și în undele timpului ce curge nestingherit, ca un râu, nu se răsfrânge decât chipul său...

Sașa Odobescu (*speriată, foarte supărată, aparte*): A curtat atâtea femei. M-a înșelat de atâtea ori. Se apropie de 60 de ani, dar nu i-a venit mintea la cap! (tare:) Hai să vorbim despre altceva!

Alexandru Odobescu: Sașa nu este o joacă! De data asta e extrem de grav. Te implor să-mi redai libertatea!

ACTUL III

Scena I

Acțiunea începe în fața cortinei pe care este proiectată imaginea din culise, de la intrarea în scenă. Își face apariția Damian Năstăsescu, transfigurat în Alexandru Odobescu, așa cum arăta spre sfârșitul vieții. Din partea opusă a scenei apare Anais, transformată în Ortensia Keminger Racoviță, o femeie de 31 de ani, cu părul negru, foarte elegantă, îmbrăcată într-o rochie neagră cu decolteu, conform modei sfârșitului de veac XIX.

Damian (*cu ochii numai după Anais, care e foarte supărată*): Ce e cu tine fată, dragă? Uite a venit și rândul tău, în actul III. Mai e puțin și începem repetiția!

Anais (*tâfnosă*): Ce rol mi-ai dat?! Apar doar puțin și joc un personaj pe care îl va urî toată lumea...

Damian: Da, dar e un personaj cheie. Vei vedea că toate cronicile vor comenta îndeosebi rolul tău, rol de femeie fatală. Și în epocă și acum ziarele și revistele nu au încetat și nu încetează să vorbească despre Ortensia Keminger, femeia pe care o întruhidezi, fiindcă a învârtit bărbați celebri pe degete. Ea l-a făcut să se îndrăgostească la nebunie pe Alexandru Odobescu, cel mai frumos scriitor român. Deși a umblat cu atâtea femei, numai pentru ea i-a cerut divorțul Sașei.

Anais (*interesată, deodată, deși încă foarte tristă*): Serios? Ce bărbați faimoși a sedus? Cine a fost femeia asta?

Damian (*aferat*): Ortensia a fost profesoară de geografie. Bunicul ei se numea Karel Keminger și provenea din Boemia. El a fost medic și s-a stabilit la Iași, unde a cunoscut-o pe Charlotte Benvenuti, originară din Bologna. S-au căsătorit și din căsătoria lor a rezultat Théodore, tatăl Ortensiei, care a făcut studii de Drept, Politehnică și Agronomie în Germania. Théodore a făcut carieră de inginer și architect, a fost decorat de împăratul Austriei, devenind baron de Lippa. S-a însurat cu Maria Constantinidi, din Galați, care i-a născut șase copii. Între ei s-a numărat Ortensia. Ortensia a absolvit secția normală de la Azilul "Elena Doamna" din București, unde l-a avut profesor pe scriitorul Alexandru Davila, care i-a devenit soț. Avea 21 de ani când s-a măritat cu el și au avut doi copii, Carol și Teodor. Căsnicia lor a durat doar trei ani. În 1891, Ortensia l-a cunoscut pe Alexandru Odobescu. S-au întâlnit la ședința Adunării Generale a Societății Geografice Române. Ea era frumoasă, deșteaptă, ambițioasă, și a primit un premiu de 1.000 de lei pentru lucrarea "Dicționarul Județului Bacău". Odobescu a susținut o conferință impresionantă și s-a îndrăgostit lulea. Ea i-ar fi încurajat avântul pătimaș, dar... (*în timp ce povestește cu înflăcărare, Damian se apropie de Anais și o cuprinde în brațe cu toată dragostea*)

Scena II

Intră în scenă Liana Năstăsescu, în costumul și machiajul care o transformă în Sașa Odobescu. Anais respinge brutal îmbrățișarea lui Damian, care se arată disperat. Amândoi nu observă intrarea Lianeii, cu pas ușor. Se uită fix unul la altul fără să spună nimic, câteva momente, gata să explodeze.

Liana (*se oprește departe de ei, aparte:*) Acum înțeleg ceea ce spunea... că ar trebui să înțelegem ceva din piesă. Damian s-a îndrăgostit de Anais, ca un nebun, precum Odobescu, și vrea să-l eliberez. Bănuiam, am bănuțit mereu că are o slăbiciune bolnavă pentru fata asta, dar am refuzat să înțeleg... A avut mereu slăbiciuni pentru tinerele actrițe, dar de fiecare dată i-a trecut. Am continuat să tac și să îndur, știind că singura mare iubire în viață o privești doar prin lacrimi, dar nu mai pot... (*tare, pe ton de țipăt:*) Ce se întâmplă aici?

Damian (*speriat, încurcat, se întoarce spre Liana*): Scuze, iubito, nu te-am văzut... (*aparte:*) Trebuie să te ferești de apa liniștită! Uite că e adevărat...

Liana (*îmbufnată, dă a lehamite din mână*): Voi face ce vrei, voi face până la capăt, dar ai grijă... Regretele nu ajută la nimic.

Anais (*rușinată, foarte supărată, aparte:*) Încep și eu să înțeleg de ce a insistat atât de mult să joc rolul Ortensiei... (*tare:*) Dacă joc în piesă, o fac numai pentru Liana. Nu mă mai

interesează nici faima, nimic... (*aparte:*) Nu știu ce e cu iubitul meu. Nu răspunde la telefon, nu mi-a mai trimis flori aseară. Faima și liniștea nu pot exista împreună în viața unui om...

Scena III

Intră vijelios Anatol. Cei dinainte în scenă.

Anatol (*făcând semne disperate lui Damian să se apropie, îi spune în șoaptă:*) Am vești importante, boss. Scapă de femeile astea!

Damian (*îi face și el semne disperate să aștepte:*) Am repetiție generală la actul trei acum, vino mai târziu!

Anais (*enervată:*) Mă duc să mă mai uit o clipă în oglindă, înainte de a începe. (*aparte:*) De fapt mai încerc să-l sun pe iubi... (*iese din scenă, grăbită*)

Liana (*de asemenea enervată:*) Și eu ies să beau niște apă... (*aparte:*) Mă duc să sun pe fiul nostru, Vic. Nu știu de ce nu dă niciun semn de viață. Nu s-a mai întâlnit... (*iese din scenă, grăbită, prin partea opusă față de cea prin care a ieșit Anais*)

Scena IV

Anatol: (*se apropie de Damian, surescitat:*) Boss, am rezolvat-o! Dar mai e nevoie de lovele...

Damian (*aparte:*): Doamne, dragostea chiar e oarbă. Cum am putut să decad în așa hal încât să am legături cu un interlop care m-a uscat de bani?! (*tare:*) Hai s-o lăsăm baltă. M-am săturat! Ți-am dat de atâtea ori bani și n-ai făcut nimic.

Anatol (*fioros:*): Cum nimic, directorășule? A mai trimis bulangiul aseară flori la bunăciunea aia?!

Damian (*aparte:*): Așa e. Pentru prima oară, nu au mai venit florile la scenă pentru Anais... (*tare:*) Hai, spune, repede, nenorocitul, ce ai rezolvat? Pentru ce mai vrei bani?

Anatol (*rânjește*): Mata ești ca ăla mereu nemulțumit, dacă încă mai are ceva păr în cap zice că i-au rămas prea puține fire, dacă găsește câteva fire de păr în mâncare zice "ce multe sunt!"! Veșnic nesatisfăcut! Ei, bine, uite că am rezolvat până la urmă! L-am urmărit pe individ, l-am cotonogit și i-am spus că-l fac să dea ortul popii, dacă se mai apropie de gagică. Dar l-am și înjunghiat, ca să fiu sigur, și acum mi-e frică să n-o fi mierlit. Dă-mi repede niște euroi, așa mai mulți, să fug din țară. Că dacă mă prind și mă bagă la zdup, mi-e că ciripesc. Și ajungi și mata pus la popreală...

Damian (*îngrozit*): Ce-ai făcut nenorocitul? Eu te-am plătit să-i distrugi afacerile, să-l faci să piardă averea, cumva... Nu să-l bați, sub nicio formă nu ți-am cerut să-l omori. Dispari! Să nu te mai văd niciodată! Nu-mi mai pasă de nimic.

Anatol: Gata, dispar, dar nu fără euroi... Poți să mi-i dai și uzi! (*rânjește*) Știu că plângi mult după ei! Mereu te plângi... sunt banii la nevastă? În spatele unui bătrân îndrăgostit e o femeie care s-a învățat de mult să ascundă banii...

Damian: (*negru de supărare*): Revino mai târziu. Să termin repetiția, apoi mă duc la bancă... Dar să fie pentru ultima oară, altfel te dau eu pe mâna poliției. Cu orice risc...

Anatol (*mândru de el*): S-a înțeles boss! (*aparte:*) Aoleo, să nu par vesel! Zice că-mi merge bine și nu-mi mai dă lovele...

(Ies amândoi din scenă, prin părți opuse. Pe cortină se stinge imaginea de la intrarea în culise)

Scena V

Cortina se ridică după câteva momente. Pe scenă se află Damian în rolul lui Alexandru Odobescu, întins pe un pat de epocă (cu spătar de lemn sculptat), mic birou de epocă, tablou de epocă, dormitorul casei de pe strada Cuza Vodă, din București, unde scriitorul s-a retras în ultima parte a vieții. Lângă pat este o masuță sculptată cu trei picioare, pe care sunt așezate flacoane cu medicamente.

Alexandru Odobescu (*foarte trist, cu părul în dezordine*): Aveam dreptate când spuneam că un om care are puțină ambiție, care vrea să se deosebi în literă, în științe etcetera, nu trebuie să se înamoreze; amorul este o mare pierdere de timp și cel ce aspiră la lucruri mari are trebuință de timp. Femeia nu merită sacrificii, ce un om de inimă, care iubește, e dispus a face. Oricât de mult ai iubi o femeie, vine o zi în care te va înșela. Singurele sincere sînt fetele publice: cît le ai în brațe sînt ale tale; știi că n-ai a pretinde mai mult... Providența l-a adus la mine pe Anghel Demetrescu, unul dintre cei mai buni prieteni ai mei. I-am spus că sunt un om cu desăvârșire nenorocit. I-am povestit de Ortensia, femeia pentru care m-am certat cu el, după ce chiar el mi-a făcut cunoștință cu ea. I-am mărturisit că am intrat în relații strânse cu ea foarte curând după ce mă plîngeam de rezistența sa. Eram gelos pe trecutul ei, îmi închipuiam că el era amantul său. Am recunoscut că a fost o vreme când nu-l mai puteam suferi, că îl uram din toate puterile sufletului. Tot răul posibil i l-aș fi făcut. Era pentru mine cea mai îngrozitoare înfățișare. Am aflat destule care trebuie să-mi șteargă gelozia trecutului, arătându-mi mișelia în care căzusem, acum, după patru ani de când am cunoscut-o. Pentru această femeie am făcut fapte rele, pentru femeia asta pe care o dumnezeiam, am călcat de mii de ori peste cea mai elementară datorie de conștiință. În acești patru ani nu am avut nici măcar o zi întreagă de fericire, numai amărăciuni, înjosiri și infamii... Prietenul mi-a dezvăluit că știa totul din zvonuri, că nu a încetat să se intereseze de soarta mea, în pofida rupturii dintre noi. Mi-a spus că ar fi venit să-mi spună ce rău face un om ca mine să se lase târât pe calea scandalului public, dacă nu ar fi fost oprit de atitudinea mea rece. Și cu toate astea, cu toată răutatea și trivialitatea acestei femei o iubesc așa încât sunt cu desăvârșire convins că fără amorul ei trebuie să mor, fără acest amor viața nu mai poate avea niciun cuvânt pentru mine. Sunt nenorocit, sunt adânc nenorocit. I-am mărturisit amicului totul despre pasiunea mea, mizeriile pe care le-am îndurat, certurile, pretențiile de cheltuieli absurd toate fățise, minciunile și tertipurile îngrozitoare, urmate toate de iertare și reconciliere din partea mea și de simulacre de înduioșare și de dragoste din partea ei, despre amăgiri, lașitate și acel grosolan ”dacă-ți place”... Am îndurat patru ani care nu au fost decât un fir pe care s-au tras ca niște mărgelă înjosirea, umilirea, durerile geloziei, cererile de iertare, imputări, toată gama chinurilor la care se expune un amant caraghios față cu o femeie rece și rea, care nu vede în el decât o pradă de neiertat. Iar acum sunt disperat pentru că această femeie nu mă mai lasă să mă apropiu de ea. Fără acest amor, viața nu mai are sens pentru mine. După dejun am ieșit la plimbare cu prietenul și l-am lăsat să creadă că m-am liniștit. M-am arătat chiar vesel, i-am vorbit de puterea femeii de a inspira pe artist, despre orizontul unor succese literare și științifice a căror cucerire cu siguranță ar atârna de ocrotirea dulce a femeii iubite ce mângâie fruntea care gâdește, de atmosfera îmbătătoare pe care o face femeia care umblă discret în cabinetul tău de lucru ca să nu-ți întrerupă firul unor gândiri fugitive de a căror

expresie durabilă are să se mândrească mai mult ea, muza, decât tu, poetul. Amicul a zis că sunt un copil de 61 de ani! Am supărări, guta nu-mi dă pace, boala mi s-a agravat... Mama a murit, am fost nevoit să vând moșia soției de la Dragomirești, ca să mai scap de datorii. Este o mare rușine, care îmi pătează onoarea. Nu mai pot să trăiesc, atât sunt de necăjit în familie! Sentimentele mele pentru o femeie care m-a respins au devenit publice, i-am explicat Sașei starea critică prin care trec. ”Draga mea, bună și fidelă prietenă, să crezi că afecțiunea, respectul, venerația profundă pe care le am pentru tine nu se vor schimba niciodată. Pentru mine ești și vei rămâne mereu mai mult decât o femeie; ai fost și ești și vei rămâne un bun înger protector...”, am ținut, însă, să-i spun. Ea a acceptat să-mi redea libertatea, e plină de îngăduință, dar ce folos?! În noaptea asta de 5 spre 6 noiembrie, am să iau o doză imensă de laudanum. *(Se ridică din pat, ia un flacon de pe măsuță și, cu gesturi dramatice, bea tot conținutul, după care se prăbușește pe pat.)*

Se aude o muzică tulburătoare din culise, timp de câteva momente.

Scena VI

În scenă se află Alexandru Odobescu întins pe pat, în stare de inconștiență, și intră Liana, în rolul Sașei Odobescu.

Sașa Odobescu (*șocată, începe să țipe și aleargă la patul soțului*): Alexandre! Alexandre, ce e cu tine? (*observă flaconul de laudanum golit de lângă mâna lui*). Doamne, Dumnezeuule, ce-ai făcut, te-ai otrăvit? Ai băut toată sticla de laudanum! Ce mă fac? Doctorul Măldărescu zicea că există un antidot... Oare o fi aici?

(Caută cu disperare printre flacoanele de pe măsuță. Măinile îi tremură, țipă, plânge. Găsește în sfârșit flaconul în care se găsește antidotul și se chinuie să i-l toarne pe gât bărbatului în stare de inconștiență. Reușește cu greu să-i deschidă gura și lichidul i se scurge pe gât. Bărbatul se trezește din inconștiență, după ce esofagul este invadat de substanța pentru combaterea otrăvei. Se ridică brusc, vărsând lichidul și otrava din stomac).

Sașa Odobescu (*încă foarte speriată, tot țipând și plângând*): Doamne ajută! Văd că se trezește. Am nimerit antidotul! Doamne salvează-l! Bine că am venit să te păzesc, Alexandre! Bine că nu te-am mai lăsat singur, deși insistai mereu să rămân lângă fată, la Curtea de Argeș. Mi-am dat eu seama că era ceva necurat, fiindcă în scurtele tale treceri pe la noi veneai mereu cu unul dintre fiii Ortensiei, femeia care ne-a distrus căsnicia. Îi spuneai ”mon petit ami, Dorel”. Insistai să nu mă mut la Pitești, împreună cu ginerele, Theodor, și cu fata noastră, ca să nu afle multă lume ce se petrece...

(Alexandru Odobescu face grimase de mare suferință, dar nu deschide ochii. Pare că nu ascultă nimic, pare că regretă că nu a murit, face semne că se simte foarte rău, clătinându-și capul, cu zbuciumare)

Se trage cortina.

Scena VII

Pe suprafața cortinei este proiectată imaginea unei străzi pustii din Bucureștiul anului 1895, în decor de toamnă. Intră în scenă Anaïs întruchipând-o pe Ortensia Keminger Racoviță.

Poartă o rochie neagră lungă, cu talie bine marcată și mâneci umflate tip balon, umflate pe braț și mulate pe antebraț.

Ortensia Keminger Racoviță (*furioasă, merge și din când în când se oprește, vorbind*): Am dat ordin strict slugilor să nu-l mai primească pe Odobescu. I-am trimis o scrisoare în care i-am imputat că m-a compromis prin relațiile lui, a inventat că am avut amanți... I-am scris că îi interzic să mă mai vadă. Și totuși s-a prezentat la mine acasă, dar slugile nu l-au lăsat să intre. Apoi l-am primit, dar i-am pus condiția de a-mi repara reputația de femeie onestă. L-am iertat, părea vesel, dar apoi i-am arătat că nu-i pot fi soție... Ne-am cunoscut când el era inspector școlar. S-a folosit de locul lui de muncă... Inspecțiile erau un pretext pentru a mă vizita... s-a apropiat de mine sub pretextul că ajută școala unde activam. Scrisorile și florile pe care mi le trimitea mi-au dovedit că era prada unei mari pasiuni care-l făcea să sufere amar. E adevărat, am petrecut timp împreună, mulți oameni au văzut... Poate toată lumea mă crede vinovată... poate se crede că eu l-am sedus. Numai eu, Ortensia Keminger Racoviță, o văduvă de numai 31 de ani, voi fi pusă la stâlpul infamiei! El, nu... Nimeni nu se gândește că, totuși, sunt o femeie serioasă, că am muncit serios până am ajuns profesoară la Externatul de fete din București. Că am scris Dicționarul geografic al județului Bacău pentru care am primit premiul Academiei Române. Nici eu nu sunt fitecine, sunt nepoata baronului moldovean Keminger de Lippa! Tatăl meu a fost subprefectul regiunii Tazlăul de Sus. Eu însămi am absolvit o școală de prestigiu, unde l-am cunoscut pe primul meu soț. Căsnicia a durat doar trei ani, nu din vina mea, și am rămas cu doi copii. Nu am avut noroc, cum nu am avut noroc nici cu al doilea bărbat, Racoviță, descendent dintr-o mare familie de boieri, șeful de cabinet al lui Titu Maiorescu. A murit de mielită și am rămas văduvă atât de devreme, după numai doi ani de căsătorie...

Anais, în rolul, Ortensia Keminger Racoviță, iese din scenă, făcând semne de disperare cu mâinile.

Scena VIII

Cortina se trage. În spate reapare dormitorul lui Alexandru Odobescu. Damian, în rolul acestuia, se află tot în pat.

Alexandru Odobescu (devastat, cu fața căzută, cearcăne adânci, nepieptănat): Incredibil, încă trăiesc! Doctorul Măldărescu a fost uluit de salvarea mea. ”Dacă aș fi dat 70 de grame de laudanum la zece cai, pe toți i-aș fi omorât,” a spus el. A fost o cantitate atât de mare, încât organismul a vărsat-o pe toată. Sașa a plâns și m-a salvat. Ca să evite rușinea și scandalul, a spus tuturor că am avut dispepsie, că mi s-a umflat limba, că nu mai pot vorbi... dar mi-am revenit. Am convins-o pe Sașa să plece la Curtea de Argeș, promițându-i că nu mai fac așa ceva. Însă celorlalți le-am spus că o fac din nou. Și în noaptea asta mi-am luat asigurări că totul se va termina... Am procurat o doză suficientă de morfină de la doi doctori... Am pregătit două scrisori de adio, una pentru familie, alta pentru amicul Demetrescu. Hai să le recitesc, înainte de... finir en beauté. (*oftează și ia în mână una din scrisori, citind cu voce tare câteva rânduri, cu vocea sugrumată*): Asta este pentru ai mei: ”în starea de neodihnă în care trăiam din cauza patimei nenorocite pe care cu toții o cunosc, moartea este cea mai mângâioasă odihnă pentru mine. Deci voi primi-o cu plăcere. Numai durerea ce ea le va aduce lor mă face să văd într-însa unele fețe întunecoase... Viața mea, precum o pot prevedea în viitor, mi se pare cu mult mai tristă, mai anevoioasă. Deci să primească toți câți mă iubesc a mea moarte ca o curmare a unor grele și nefericite chinuri... Sfârșesc aceste rânduri cu urări de fericire pentru

iubita mea soție, pe care o rog să-și caute de sănătate ca să trăiască îndelung și să stea ca o pază bună lângă Ioana noastră, lângă bărbatul ei Theodor și lângă copilașii ce li s-ar putea naște”. (*Oftează din nou din adâncul sufletului, așază epistola pe măsura de alături și o ia pe cea de-a doua în mână*) Asta e pentru amic. (*o citește tot cu vocea sugrumată:*) ” Când arareori te vei mai gândi la mine, cugetă, te rog, și spune tuturor că nebun n-am fost, dar că, cu inima mea peste fire simțitoare, am căzut pradă ușurinței și vulgarității simțirilor unei ființe fără inimă, fără conștiință, lipsită chiar de acea pătrundere de minte ce ar fi făcut dintr-însa o zână inspiratoare mult-puținelor mele facultăți intelectuale. Mi s-a întâmplat să iubesc și alte femei în viața mea și câteva din acelea au fost pentru mine îndemnătoare la cele mai bune și mai alese ale mele lucrări. Aceasta însă, pe care am iubit-o mai mult decât pe oricare, a fost adevăratul mormânt al inteligenței, al iluziilor, ba chiar și al vieții mele... Acum m-am dus! Archangelul Mihail cel răpitor de suflete a fost astăzi dînsa pentru mine.”. (*Pune și cea de-a doua epistolă pe masă, ia flaconul cu substanța analgezică opioidă în mână și o soarbe cu îndârjire, după care se prăbușește, zvârcolindu-se, pe pat*).

Cortina este trasă încet. Pe cortină este proiectată o poartă cu panglică de doliu, peste care apare textul: Alexandru Odobescu a îngurgitat substanța letală în noaptea de 8-9 noiembrie 1895. S-a zbatut între viață și moarte până în ziua de 10 noiembrie 1895, când s-a produs decesul.

Scena IX

Cortina se ridică. În pat se află Alexandru Odobescu, decedat, și lângă patul său sunt îngenucheate Sașa Odobescu și fiica lor, Ioana (Nini), îmbrăcate în negru. Amândouă plâng.

Sașa Odobescu (*strigă cu disperare*): Alexandre, de ce ai făcut asta? De ce ne-ai părăsit? Să pierzi pe cineva care nu te respectă și nu te iubește, nu este o pierdere, ci un câștig. Trebuia să știi! Eu te-am iubit și te voi iubi toată viața mea, indiferent de ce a fost. Voi strânge toate scrierile tale și mă voi îngriji să fie publicate. Voi face tot ce îmi stă în putință pentru ca gloria ta să trăiască etern!

Ioana (Nini) Odobescu (*strigă și ea cu disperare și oftează*): Tată, de ce ne-ai părăsit? Vine și unchiul, colonelul, aici. E nenorocit, ca și noi. Cum ai putut să mă lași, când spuneai că mă iubești atât de mult și mă alintai Nini?! Ai plecat înainte să vezi un nepoțel, pe care tocmai acum m-am gândit să-l aduc pe lume... După ce ai plecat a început să ningă în toată țara, parcă Dumnezeu a vrut să acopere tot ce e rău. Însă nici toate zăpezile din toate timpurile nu vor putea să înălbească faptele negre ale celor care te-au nedreptățit.

Cortina se trage încet, pe fondul unei melodii de jale.

Scena X

Pe cortină este proiectată din nou o stradă din Bucureștiul anului 1895, într-un peisaj de iarnă.

În scenă intră cei doi amici, Zaharia Negănescu și Nae Afirmeanu, unul dintr-o parte a scenei și celălalt din cealaltă parte. Se opresc unul în fața altuia, când se întâlnesc.

Negănescu: Salutare, neică!

Afirmeanu: Salutare, jupân Negănescu.

Negănescu: Citiși astăzi la gazetă despre sinuciderea lui Alexandru Odobescu?

Afirmeanu: N-am apucat, nene Zahario.

Negănescu: Cum așa, neică? Scribe Caragiale, nene Nae, redactorul care îți place și dumitale cum combate...

Afirmeanu: Rezon! Ei, bravos! Asta știu că combate bine, dar nu am apucat încă să citesc "Gazeta poporului".

Negănescu: Tii! frate Nae, vulteste tot târgul despre moartea lui Odobescu. Așa-i trebuie, dacă a ales să se puie în public. Se credea că e un onorabil, mare învățat, dar uite că a fost un coate-goale, scârța-scârța pe hârtie (*scoate ziarul din buzunar și citește, aferat:*) "Trist sfârșit pentru un om fâlos, bărbat chipeș, educat, bogat, cu multe talente. A ratat prin dezlănare și ușurință. Poate pentru că era prea dotat, superdăruit de la natură. A putut face orice până la un moment dat în lumea românească. A cedat la final, cum chiar el a scris în scrisoarea de adio, în fața ușurinței și vulgarității simțurilor"...

Afirmeanu: Jupân Negănescu, despre morți... Nimeni nu s-ar fi așteptat ca acest om surâzător să moară cum a murit, zic cei care l-au cunoscut.

Negănescu: Ei, așa! Era morfinoman din vina unui doctor, s-ar zice parizian, care îi ușurase niște nevralgii... Și la carte a fost un neisprăvit. A fost dat la școli înalte în Franța, dar nu le-a terminat. Nu a avut nimic din măreția lui tătâne-so, generalul Ioan Odobescu, ba chiar s-a dat cu inamicii lui. A fost un om plin de ciudățenii. A fost un risipitor de parale, un fecior de bani gata, ahtiat după lux. De la fudulie, nu a suportat bătrânețea, nu a suportat ca o frumoasă muiere mult mai tânără să-i refuze avansurile și cererea în căsătorie. Cerea cunoștințelor posturi și sinecure, împrumuta bani, curta femeile, își injecta morfină...

Afirmeanu: Ba să avem pardon, nene Zahario. Alexandru Odobescu a fost om de elită, suflet de artist, un reputat scriitor, a muncit mult. Scrierile lui au fost tipărite în multe volume. Lucrarea sa, "Pseudokynegeticos" sau „Fals tratat de vânătoare”, nu are egal... A fost academician, cunoscut profesor universitar, ministru, autor de manuale, a fost prezent în comisiunile care examinau candidații la bacalaureat, a făcut traduceri însemnate, s-a ocupat îndeosebi cu arheologia. Oricâte păcate ar fi avut, le-a răscumpărat!

Negănescu (enervat): O fi fost! Dar nu a avut ambiție. Nu a ținut la onoarea de familist. Om stricat, domnule! Scribe Caragiale, citește! Și Mița mea a auzit zvonuri, siguralmente... Ce nevastă frumoasă și învățată a avut Odobescu asta! A răbdat biata femeie, tot sperând că o să-și vie la pocăință. Nu era de suferit așa trai. El își pierduse uzul rațiunii. A avut tupeul să-i ceară divorțul, iar ea a acceptat și s-a hotărât să se retragă la mănăstire. Mai mult, a ajuns săraca să-i ceară amantei, profesorița aia jună, să se mărite cu bărbatul său, ca să nu se omoare. Ea i-a cerut mâna mamei aceleia, Racovicioaiei, chiar a rugat-o să-l primească de ginere pe soțul său amoretat, după ce a invitat-o în casa unde se găsea el, o casă din strada Cuza Vodă, aici în București. Mahalagioaica a făcut gură, a strigat că scârnavul bătrân a dezonorat-o pe fată: "Nu voi fi niciodată de acord ca fiica mea cu 30 de ani mai tânără decât el, să se mărite cu un bărbat bătrân care a înșelat-o și batjocorit-o, ba a și compromis-o pe ea un trandafir în plină floare. Ar trebui să fie pedepsit pentru infamiile sale, iar eu ca mamă nu pot aproba căsătoria fiicei mele cu un stricat, o căzătură..." Gura ei era așa de mare că

împrecinatul a auzit tot și a intrat în odaia în care se aflau femeile. Racovicioaia era furioasă, pentru că mai avusese o experiență rea cu fostul ginere, Davila, căruia i-ar plăcea bărbății... De fapt, se spune că de față era și Ortensia, muierea capeșă și dăunoasă, care l-a scârbit pe amarez cu vorbele ei jignitoare. ”Așa? Sunt un om stricat, o căzătură? Mă azvârlăți acum, după ce pentru voi am făcut atâtea? După ce m-ați exploatat, m-ați torturat, m-ați împins la ultima mizerie, nu mai sunt decât o cârpă de aruncat? Sunteți niște infame, infame... Știu ce-mi rămâne de făcut!”, a strigat el. Și în culmea nebuniei a plecat urmat de Sașa Odobescu, care nu știa cum să-l mai mângâie, spune Caragiale. Însă unii zic că nu amorul l-a dus la gestul necugetat pe răposat. *(coboară vocea, aproape în șoaptă:)* Făcuse cheltuieli nesăbuite, intrase în bani care nu erau ai lui. Primise o somație de la Societatea de Arheologie, prin care i se cerea să acopere sumele care lipseau din gestiune...

Afirmeanu: Aide, nene, zău! Parol! Gura lumii spune multe. Numai pământul o astupă. Rezon! Lasă, jupâne, nu mai crede și dumneata prostiile scornite de bagabonți! Ești negustor onorabil și căpitan în garda civică! Nu este nimic adevărat. Odobescu s-a omorât pentru că era bolnav, avea tot mai dese accese de gută și probleme, ca orice om. A fost și rămâne un cetățean onorabil, nu-i d-ei de care crezi dumneata și alți răuvoitori. Gazetele toate vorbesc bine despre el *(scoate un ziar din buzunar și citește cât se poate de convingător:)* ”Odobescu a fost un om public. El a avut meritul literar așa de puțin contestat odinioară, așa de greu de contestat chiar și astăzi, încât moartea lui, atât de regretată și mai ales felul acestei morți a trebuit, se înțelege, să miște în cel mai înalt grad pe toată lumea noastră literară”. Așa s-a făcut că mulți au cerut pedepsirea ingrateri Ortensia și Petru Poni, ministrul Instrucțiunii Publice, a detașat-o la un liceu din Botoșani. Alexandru Odobescu a fost un cetățean onorabil, respectat. A ținut cu poporul la patrușopt, i-a susținut pe revoluționari, de-aia a fost contra lui tătâne-so! Uite ce zice și ”Adevărul”, nene Zahario *(scoate alt ziar din buzunar și citește cu vocea ridicată:)* ”Cine a cunoscut pe Odobescu s-a minunat de vioiciunea inteligenței sale, de cultura aleasă pe care o poseda, de talentul puternic pe care l-a dovedit. A fost unul dintre rarii noștri prozatori stăpâni pe o limbă frumoasă și pură... A scris multe pagini pline de vervă și de duh care vor rămâne...” Iar ”Universul” combate cel mai bine *(mai scoate un ziar, sub privirile uimite ale amicului, și citește:)* ”Stilul lui Odobescu e simplu și elegant. El e considerat unul dintre cei mai buni prozatori români”. Nu te mai lua neică după gurile rele! Să ții minte asta de la mine, Nae Afirmeanu, ipistat, amicul dumitale politic! Oamenii văd mai degrabă paiul din ochiul vecinului decât bârna din al lor, cum a zis Hristos. Ca orice om, Alexandru Odobescu va fi criticat de unii și admirat de alții pe vecie, dar să dea cu piatra întâi cine nu are niciun păcat! Tot Hristos a spus.

Cei doi amici ies din scenă. Pe cortină se afișează: Sfârșitul repetiției.

Scena XI

Intră în scenă Damian, apoi Anaïs. Încă sunt costumați adecvat rolurilor lor, Alexandru Odobescu și Ortensia Keminger Racoviță.

Damian *(trist și dezamăgit):* Or fi înțeles ce trebuie Liana și Anaïs? A fost un efort în zadar? Cred că da... Oamenii nu se schimbă. Am știut de la început, dar speranța nu moare decât odată cu omul. Liana a fugit imediat, nu am apucat să o întreb ce părere are... *(intră Anaïs, furioasă. Se îndreaptă spre ea cu emoție și spune cu îngrijorare:)* Ei, cum îți pare piesa? Ce ai înțeles? La repetițiile parțiale, nu am îndrăznit să te întreb... Am așteptat să-ți faci o părere deplină...

Anais (*nervoasă*): Ce părere să-mi fac despre rolul meu negativ, șters. E un personaj care spune numai câteva cuvinte? Sunt revoltată, desigur. Ortensia apare în postura de ȝap ispășitor, într-o societate în care exista o măsură nedreaptă în judecarea femeilor. Este un rol care mă defavorizează și atât...

Scena XII

În scenă, aceeași din scena precedentă. Intră Vic, plin de sânge, cu semne de răni pe față, cu un braț în ghips, bustul bandajat, lovituri grave la picioare, abia merge. Anais sare să-l întâmpine, ȝipând. Speriat, Damian începe să strige de durere.

Anais (*îl îmbrăȝează și plânge*): Iubitule, ce e cu tine? Ce s-a întâmplat?

Damian (*disperat*): Vic, fiule, ce ai păȝit? Voi doi de unde vă cunoașteȝi?

Vic (*abia poate vorbi, rostește cuvintele cu greutate, întretăiate de gemete de durere*): M-a atacat un ticălos pe care nu-l cunosc și mi-a zis că mă omoară, dacă nu renunț la Anais. Nu știu de ce. Mi-am pierdut cunoștinȝa. Oameni cu suflet m-au dus la spital. De acolo am fugit... Anais e iubita mea, dar nu am vrut să știu. Nici ea nu a știut până acum că eu sunt fiul tău. M-am îndrăgostit de ea când am venit la o premieră a voastră. Am început să-i trimit mereu flori, la scenă... Nu am vrut să se știe, de teamă să nu-i afectez cariera. M-am temut că toȝi colegii din teatru ar putea-o invidia, iar voi, ca părinȝi, vă veȝi supăra pentru că mă amestec în treburile voastre de la serviciu. Nu i-am spus nici ei, pentru că am vrut să văd dacă mă place pe mine, să nu mă obsedeze că mă vrea ca să-i pun pile la directorul său, tatăl meu. Am așteptat să văd dacă iubirea noastră are sens, dacă merită... Apoi v-aș fi spus și plecam cu ea afară! Ca IT-ist aș avea șanse să ajung în America, s-o duc acolo, să-și încerce norocul la Hollywood...

Damian (*aparte, în continuu disperat*): Doamne, Dumnezeuule, ce era să fac?! Chiar fiul meu era tipul cu bani care o curta pe Anais! Putea să-l omoare nenorocitul de Anatol! El l-a cotonogit în halul ăsta. Am comandat distrugerea propriului fiu...

Scena XIII

Damian se prăbușește în lacrimi, privind-i rușinat pe cei doi iubiȝi. Din culise se aude o voce care strigă îngrozitor:

Domn' director, nenorocire! Veniȝi repede! Doamna Liana s-a aruncat în faȝa unei mașini... A fugit glonț, în costumul de repetiȝie și... a murit...

Damian îngenunchează și urlă:

Damian: Nuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu!!!

Vic și Anais rămân pe loc ca paralizaȝi apoi strigă și ei:

Vic și Anais: Nuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu!!!

Damian se ridică în picioare și aleargă spre una dintre ieșirile din scenă, făcând gesturi disperate.

Scena XIV

Anais (*în stare de șoc, îl strânge la piept pe Vic, împiedicându-l să plece după tatăl său*): Doamne Dumnezeu, iubitele! Liana mi-a lăsat un plic și a zis să-l dau lui Damian, apoi a fugit. N-am apucat să i-l dau...

Vic (*îngrozit, o strânge la piept, aproape de leșin*): Doamne Dumnezeu, ce plic?

Într-o stare aproape de inconștiență, Anais scoate plicul din buzunar, apoi hârtia din plic și citește cu glas sfâșietor:

Anais: ”Damiane, ți-am redat libertatea!”

Vic se târăște spre ieșirea din scenă, susținut de Anais, în timp ce se aude același fond muzical de jale care s-a auzit după scena morții lui Alexandru Odobescu.

SFÂRȘIT

Alexandru Odobescu, născut într-o zi de iunie a anului 1834, la București, și trecut la cele veșnice tot acolo, în noiembrie 1895, a trăit ca un spirit polifonic al secolului său, mereu la răscrucea dintre cuvânt, piatră și destin public. Scriitor cu vocație de arheolog și arheolog cu har de povestitor, a știut să asculte deopotrivă glasul documentelor și murmurul adânc al pământului. Om politic într-o epocă neliniștită, a purtat pentru o vreme responsabilitatea monumentelor țării, ca ministru între anii 1863 și 1864, iar mai apoi a devenit profesor de arheologie la Universitatea din București, deschizând studenților porți spre trecutul îngropat al civilizațiilor.

A scris cu rigoare și pasiune un tratat de referință, *Istoria arheologiei* (1877), ca pe o hartă a drumurilor bătute de umanitate în căutarea propriei memorii. A dedicat ani de muncă și fascinație tezaurului de la Pietroasa, transformând aurul tăcut în discurs savant și emoționant, în monumentală lucrare *Le Trésor de Pétroussa. Étude sur l'orfèvrerie antique*, apărută la Paris, în trei volume, între 1887 și 1900.

Cu aceeași atenție aproape ritualică, Odobescu a cercetat folclorul și cântecele Europei răsăritene, căutând legături secrete între melodii, istorie și datină.

În *Cântecele poporane ale Europei răsăritene, mai ales în raport cu țara, istoria și datinile românilor* (1861) și în *Răsunete ale Pindului în Carpați*, a urmărit ecoul unei spiritualități comune, traversând munți și veacuri.

Istoria literară i-a fost la fel de dragă: a coborât în secolul al XVIII-lea pentru a-l lumina din interior, scriind despre *Poezii Văcărești* și despre *Mișcarea literară din Țara Românească în sec. XVIII*, ca și cum ar fi dorit să recupereze vocile uitate ale unei lumi care încă ne vorbește.

Prozator rafinat, a dat viață unor nuvele istorice precum *Mihnea Vodă cel Rău* și *Doamna Chiajna* (1860), unde istoria capătă chip, gest și dramă.

Eseist subtil, a lăsat pagini de meditație și ironie în volume precum *Pseudokynegeticos* (1874)

său, postum, *Câteva ore la Snagov* (1909), unde timpul pare să încetinească, iar gândul să se așeze limpede, ca apa unui lac vechi.

Astfel, Alexandru Odobescu rămâne o conștiință complexă, un constructor de punți între trecut și prezent, între știință și literatură, între rigoare și reverie.

